

Kommentar | Vetenskaplig studie

Peter Alestig: Ingen kul läsning för regeringen

Mitt i coronakrisen presenterar regeringen en av de potentiellt kraftfullaste klimatsatsningarna hittills. Men samtidigt kommer svidande forskarkritik mot Sverige – vårt klimatarbete når inte ens halvvägs till Parisavtalets mål, enligt en studie.

All politik är klimatpolitik. Orden kom från en klart nöjd vice statsminister Isabella Lövin (MP) i en intervju med Dagens Nyheter på måndagen, i samband med att regeringen presenterar sin senaste klimatsatsning: ett "klimatkollegium".

Det låter torrt, men har faktiskt potential att bli den kraftfullaste klimatåtgärden sedan klimatlagens införande – långt mer betydelsefull än elcyklar och solcellsstöd.

Klimatkollegiet, som ska ledas av statsministern och klimatministern och dessutom innehålla sex andra ministrar från bland annat energi- och finansdepartementet, ska nämligen se till att all regeringens politik styr mot klimatmålen. Och solcellsstöd och elcykelsubventioner i all ära, men de står för ganska små poster i både statsbudgeten och koldioxidbudgeten.

Desto större poster står stöd-paketen under coronakrisen för – och det är bland annat dem som regeringen siktar in sig på i det nya klimatkollegiet. Den ska ha "en central roll" i arbetet med att se till att återhämtningen blir grön, enligt regeringen.

Någon på Klimatpolitiska rådet, som har i uppgift att utvärdera

regeringens samlade klimatpolitik, utbrast säkert ett glatt "Äntligen!" när nyheten kom. I sin rapport från i mars i år pekade rådet på "svagheter i regeringens organisation, processer och ledarskap för det klimatpolitiska arbetet". Nu ska det bli slut på svagheterna och bristerna.

”
Forskarna fortsätter att konstatera att vi redan till 2035–2040 behöver nå netto noll-utsläpp.

I samband med att klimatkollegiet presenterades passade statsminister Stefan Löfven (S) också på att prata om "att ligga i framkant i klimatomställningen", och hur det ska gynna Sveriges konkurrenskraft.

Och visst, Sverige tillhör världens mest progressiva länder på klimatområdet. I en global jämförelse står vi oss starkt, rent av starkast enligt Climate Change Performance Index.

Men man kan inte annat än undra om statsministern hade

formulerat sig på samma sätt om han hade läst den nya vetenskapliga studie av Sveriges och Storbritanniens klimatpolitik, som av en ödets ironi publicerades på samma dag som klimatkollegiet presenterades. Studien är inte kul läsning för Sveriges regering – eller för någon som vill att regeringen håller vad den lovat i Parisavtalet.

Forskarna bakom studien – som är aktiva vid Uppsala universitet och brittiska Tyndall Centre for Climate Change Research – har utgått från vad som kallas den globala koldioxidbudgeten, alltså hur mycket vi enligt forskningen kan släppa ut globalt för att hålla oss under Parisavtalets mål om att begränsa uppvärmningen till "väl under 2 grader".

Därefter har de beräknat storleken på Sveriges bit av den globala utsläppskakan (280–370 miljoner ton) och sett hur länge vi kan äta av den i samma tempo som nu innan den tar slut.

Slutsatsen: i 6–8 år – sedan lever vi på lånad CO2.

För att undvika att hamna där, måste vi nu minska våra utsläpp med 12–15 procent om året, enligt forskarna. Det är en enorm ökning jämfört med nuvarande tempo. Förra året minskades utsläppen med 3,8 procent, enligt

Naturvårdsverkets preliminära statistik.

Forskarna fortsätter att konstatera att vi redan till 2035–2040 behöver nå netto noll-utsläpp (alltså att vi suger ner lika mycket CO2 som vi släpper ut). Sveriges mål – som Klimatpolitiska rådet menar att vi inte kommer att nå med nuvarande politik – är satt till 2045.

Om de svenska politikerna lyssnar på forskarna lär det betyda omfattande politiska åtgärder och säkerligen även strider. Redan nu pågår också en sådan strid inom Socialdemokraterna, där S-föreningen Reformisterna vill ändra Sveriges netto noll-mål till 2035 (oklart hur statsministern ser på den saken).

Kanske är det de stora politiska konsekvenserna av deras slutsatser som gör att forskarna bakom studien också känner sig nödgade att påpeka att deras slutsatser inte kommer från någon politisk ideologi, utan helt enkelt är en beräkning av vad Parisavtalet innebär på nationell nivå. Och Sverige har som bekant skrivit under Parisavtalet.

Peter Alestig är klimatreporter på SvD. Läs fler texter på [SvD.se/av/peter-alestig](https://svd.se/av/peter-alestig)

Kritiserade bedömningar ska utredas

Regeringen tillsätter en utredning om de omdiskuterade medicinska åldersbedömningarna i asylprocessen.

Metoden, som mäter mögnaden i knän och tänder, har kritiserats hårt av flera experter för att den är osäker och kan leda till felaktiga åldersbedömningar. TT

Kvinna antas ha våldtagit flera barn

En kvinna i Kalmar län är misstänkt för elva grova sexuella övergrepp mot barn. Hon jobbar som förskollärare, bekräftar åklagare Linda Caneus för tidningen Barometern. Enligt åklagarens häktningsframställan misstänks kvinnan ha begått brotten mellan april 2014 och maj 2015 vid elva olika tillfällen i Kalmar län. Det ska enligt åklagaren handla om nio grova våldtäkter och två grova sexuella övergrepp. TT

2

restauranger ytterligare stängs i Stockholmsregionen med omedelbar verkan efter ett beslut från Region Stockholms smittskyddsenhet. Restaurangerna har enligt beslutet inte följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer och krav för att hindra spridning av coronaviruset, trots upprepade inspektioner. TT

Bistånd till Kambodja stoppas

De 200 miljoner kronor om året som Sverige, genom Sida, gett Kambodja i bilateralt bistånd ska nu dras in, skriver Dagens Nyheter. Syftet med biståndet har varit att stärka landets demokrati och bidra till att människor i fattigdom får möjlighet att gynnas av ekonomisk tillväxt och bättre miljö.

– Sverige har varit tålmodigt. Men det är svårt att jobba brett med bistånd i ett land där intresset är så svagt för demokrati och mänskliga rättigheter, säger biståndsmistern Peter Eriksson till DN. TT

Klimatminister Isabella Lövin. Foto: Claudio Bresciani/TT